

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43
კანტორა რედაქციისა: მელიქიშვილის სტამბაში, ბანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მღვწერა: მიიღება კანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дრობა“.

ზაფხუთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

სოციალ დემოკრატიის გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათი

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე. ფასი განცხადებისათვის: ასო-ფენით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციკროთი—5 კაპ., პატრა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწავროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

ტელეგრაფები

ბრძოლის ველიდა

(ოფიციალური)

მერან-ქალე, 3 ნოემბერს. 28 ღვინობისთვეს არზრუმთან ბრძოლის დროს.

მოკლული არიან: ბაქოს პოლკის პორუჩი. სვირიდოვი, პოდპორუჩი. მარცანოვსკი და პრაპორსნიკები: დანილოვი და სოკოლოვსკი.

დაჭრილები: შიფილ. პოლკის: პორუჩიკები: შირადოვი, და შვალდიცი და პრაპორსნი. ძრანოპეცოვი; სამეგრელოს პოლკის: პორუჩიკები: მალალაშვილი და ლიპოვანი; მლისავეტს. პოლკის: შტ.-კაპ. ბალაიკოსევი; სტავროპ. პოლკის: პარუჩი. ტაშლინცევი; მ-შ მსროლელთა ბატ. პოდპორუჩი. პლიუსჩი; ნავაგინის: პორუჩიკი პეჩკოვსკი; ბაქოს: მაიორი ნიკოცი, პარუჩიკები: შაბაშვილი, პატროცი და ლომბროვსკი და პრაპორ. ბარანინი.

ზაკაწრულეები: ქართული პოლკის: პრაპ. პეროვი, შიფილისის პარუჩიკი თ. მაყაშვილი და პრაპ. ლეკაპრილევიჩი; სამეგრელოს: შტ.-კაპ. ჩვალინსკი; ბაქოს: კაპიტნები: პოლომეიცივი, მკოროვი და ივანოვი; პრაპორნიკები: ნავზაროვი და ასუტკოვი; მლისავეტს. პოლკის: პოლკ. თ. ამირაჯიბი; დაიკარგა ბაქოს პოლკის კაპიტანი თომაევი.

ბუხარესტი, 2 გიორგობისთვეს („ბლოსის“ დკუმა). ამ ღვინობაში მოელიან აქეთკენ დიდ ბრძოლას, რადგან, რუსის მთავარ კვარტირიდან ბრძანება გამოვიდა, რომ დაჭრილებისათვის ტრანსპორტები და ტყვეებისათვის კანოები მზათ იყვესო.

მენა, 3 ნოემბერს. ღარწმუნებით ამბობენ, რომ ძალიან მოკლე დროში სერბიაც მიიღებს ამ ომში მონაწილეობასო. სერბიის ჯარები მდ. ტიმოკზე და მორავზე კარვებს აკეთებენ. სერბიის მინისტრი რისტიჩი მეროპის სახელმწიფოებისათვის ამზადებს ნოტას, რომელშიაც გამოცხადებული იქნება, რომ ოსმალეთმა რამდენიმეჯერ დაარღვია

მორიგების პირობა და ეს არის ომის მიხეზიო.

ნოვოადის გაზეთი ამბობს, რომ სერბიის წარმატებისათვის კარგი იქნება, რომ სერბიის ტანტზე ძლიერი სახელმწიფოს სახლის-შვილი ავიყვანოთო.

ბოგოტი, 2 გიორგობისთვეს. (ოფიციალური). ამ უკანასკნელ დროს ოსმალთს ჯარები ძალიან ხშირად ათვალეერებენ მღენესთან დაბანაკებულ ჩვენს ატრიადს, აგრეთვე აწუხებენ ოსმან-ბაზარისა და შემლის გზებზე საყარაულოდ დაყენებულ კალონებს.

შიპკოსთან, წმ. ნიკოლაის სიმაგრის პირ-და-პირ, ოსმალთებმა კიდევ ახალი ზარბაზნები დააყენეს.

ბუშინ, 1 ნოემბერს, რუსუქილამ რეაწევით გამოვიდა ოსმალთს ჯარი და შურევეოსაკენ გასწია; მაგრამ ჩვენებმა აქელამ დაუშინეს იმათ ზარბაზნები და ისევ უკან დააბრუნეს.

სტამბოლი, 3 ნოემბერს. ოსმალეთის უცხო საქმეთა მინისტრმა სერბიის წარმომადგენელს ხრისტინს მოსთხოვა პასუხი იმაზე, რომ, როგორც ამბობენო, სერბია ამ ომში მონაწილეობის მიღებას აპირებსო. ხრისტინმა უპასუხა, რომ ამ საგნის შესახებ მე არავითარი ცნობა არ მიმიღია ჩემი მთავრობისგანო.

ბოგოტი, 1 ნოემბერს. მამკვიდრის ატრიადში, გარდა წერიმალის შეტაკებებისა, ამ უკანასკნელ ღვინობაში არა მომხდარა. 28 ღვინობისთვეს სამი ოსმალთს ბატალიონი და შვიდი ესკადრონი ამურკოისა და პოლომირტის მოაწუნენ, მაგრამ, ცოტა ხნის სროლის შემდეგ, ისევ უკან დაბრუნდნენ. ოსმალთები მაგრადებიან შარალაში. 30-ს რუჟინებმა დაიჭირეს უბრძოლველად ბევლარი.

ბოგოტი, 3 გიორგობისთვეს. (ოფიციალური). ღვინობისთვეს, შტამბოლიდან დაწყებული დღის

5 საათამდინ, ოსმალთები სამჯერ მიადგნენ იერიშით ღენ. სკობილევს გამაგრებულს პოზიციას; მაგრამ სამივეჯერ, გაცხარებული სროლის შემდეგ, უკან დაბრუნებულ იქმნენ და დიდი ზიანიც მიეცათ.

ჩვენის მხრით ასი კაცია მოკლული და დაჭრილი. ოსმალთს ჯარი სულ ათი-თორმეტი ტამორი (ბატალიონი) იყო.

პარიში, 3 ნოემბერს. ღვეანდელს სხდომაში სენატმა ამოარჩია ოთხი მუდამი სენატორი; ოთხივე კონსერვატორული პარტიიდან არიან.

ბუშინ ნაციონალურ ძრებაში დებუტატმა ჩერემ წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიაც სასტიკად ჰკიცხა და მმართველობის მოქმედებასა და გამოაცხადა, რომ მარცხენა მხარე (რესპუბლიკური პარტია ძრებისა) ვერ მოითმენს პალატის ხელ-მეორედ დათხოვნასო.

ღვინობისთვეს მხრით სამინისტროს თავმჯდომარემ ბროჰლიმ და მეორეს მხრით რესპუბლიკური დემოკრატიის მოთავემ ლეონ მამბეტტამ წარმოსთქვეს პალატაში სიტყვები, რომლის შემდეგაც ძრებამ 203-ს ხმაზე 320 ხმის უმეტესობით გადაწყვიტა, რომ ნაციონალურმა ძრებამ დანიშნოს გამოჩეება იმ უკანონობაზე, რომელიც ჩაიღინა მთავრობამ და სამღვდლოებამ ამ უკანასკნელ კენჭს-სყრის დროსო.

ომის აზრები

აზიის ბრძოლის ველიდა

სტამბოლის გაზეთებში დაბეჭდილია შემდეგი ოფიციალური ღვინობა 27 ღვინობისთვეს მუხთარ-ფაშისაგან მიღებული პრესუჟიადამ: „ბასულ კვირას, 23 ღვინობისთვეს, ღვე-ბოინთან გამაგრებულს ჩვენ ჯარს ორის მხრით მოადგა დიდძალი კორპუს-

სი რუსებისა. პირველში ჩვენ უკუ-ვაქციეთ იერიშით მოსული რუსის ჯარი; მაგრამ, როცა იმათ მარცხნივ დაგვიარეს და შუა ჯარს მოაწინა, მაშინ ჩვენ იძულებული შევიქენით ბრძოლის ველი მიგვიტოვებინა და არზრუმისაკენ დავბრუნდით.

ჩვენი ჯარის დაუთხოვას და დამარცხებას მე მივაწერ ზოგიერთ აფატრებს, რომელნიც სამხედრო სასამართლოში უნდა იქმნენ მიცემულნი.

ამ ქამად ჩვენ გვიჭირავს გამაგრებული პოზიციები არზრუმში და მომზადებული ვართ, რომ აქ დაუხვდეთ მტერს და ეს ქალაქი დავიცვათ.

ამ უკანასკნელ სიტყვებს არ ეთანხმება „მოსკოვის უწყებებისაგან“ 26 ღვინობისთვის ლონდონიდან მიღებული შემდეგი დეპეშა:

„არზრუმიდან მოვიდა ლონდონში ამბავი, რომ მუხთარ-ფაშის არმია ამ ქამად ისეთ ნაირად დამარცხებული და წამხდარი არის, რომ, თუ ახალი ჯარები არ მიეშველა და არ გაამხნევა, იმას მტრის წინ დადგომა აღარ შეუძლიანო.“

ნემეცურს გაზეთს „Presse“-ში მოყვანილია შემდეგი დეპეშა, რომელიც ამ გაზეთს 21 ღვინობისთვის მიუღია თფილისიდან:

„ქვეყნიის არმიის მთავარ-სარდალი ამ ქამად მოფრიქეში ბრძანდება თავის შვილებით, საიდანაც არზრუმს მიმავალ ჯარებს აძლევს განკარგულებას.

„მლოთისიდან რუსებმა არზრუმისაკენ ცალკე ატრიალი გაგზავნეს.

„ღენერალ ლაზარევის ატრიალს, რომელსაც შაზიზმანი ეჭირა, ბრძანება მოუყვია, რომ დაუყოვნებლივ არზრუმისაკენ გაემგზავროს.“

რუსულ გაზეთებში (სხვათა შორის „Толщина“-ში) დაბეჭდილია სტამბოლიდან 27 ღვინობისთვის მიღებული დეპეშა, რომელიც გვაცნობებს, რომ ინგლისის ელჩი ლეიარდი ურჩევს მსმალეთისხ ონთქარსო, რომსთხოვოს მეროპის სახელმწიფოებს მორიგების თაობაზე შეუამელობა იკისრონ. ამბობენ, ხონთქარს ძალიან გულით უნდა მორიგებო, მაგრამ ეჭვი აქვსო—ვაი თუ მეროპის სახელმწიფოებმა იმის წინადადება არ მიიღონო.

„შენევის ჟურნალში“ მოყვანილია შემდეგი დეპეშა ლონდონიდან მიღებული:

„პარსში მსმალეებს რამდენიმე თვის სამყოფი სასმელ-საჭედი და საომარი მასალები აქვთ დამზადებული.

„ღენერალი ლორის-მელიქოვი მსმალს სომხეთის დროებით ლუბერნატორად არის დანიშნული.“

მეროპის ბრძოლის ველიდან

შრანტუშულს გაზეთს „Le Temps“-ში დაბეჭდილია ბუხარესტადამ 25 ოქტომბერს მიღებული შემდეგი შესანიშნავი კორრესპონდენცია, რომლიდანაც რამდენიმე ალაგი მოგვეყვას:

„პლენოც რომ აიღონ რუსებმა და მსმან-ფაშის არმიასაც რომ იარაღი დაეყრვირონ, სოჭისა და აღრიანოპოლისაკენ მიიწი ამ ზამთარში ვეღარ ვაიწვევენ, რადგან იმათ დახვდებათ წინ შეეკეთ-ფაშა (მარხანიეში) და რუჟ-ფაშა (შიპკოსთან, ბალკანის მთებში), რომელთაც უკანასკნელი 50,000 კაცი ეყოლებათ.

„ამას გარდა უნდა მივიღოთ მხედველობაში, რომ სულეიმან-ფაშა ჯერ კიდევ არ არის დამარცხებული, რომ იმას იცავს და ამგვრებს ის შესანიშნავი ოთხ-კუთხედი (ციხეები: მარნა, რუსუჯი, შუმლა და სილისტრია), რომლის აღება ბევრს დროს და კიდევ უფრო ბევრ მსხვერპლს მოითხოვს რუსის არმიისაგან.

„ამ ნაირად, რადგან აღრიანოპოლისაკენ გალაშქრება ამ ზამთარ რუსებს არ შეეძლებათ, თუნდაც პლენოც აიღონ, ამის გამო საფიქრებელია, რომ რუსეთი მორიგებაზე უარს არ იტყვის და, რადგან ის გამარჯვებულად ვერ ჩათვლის თავის თავს, ამის გამო არც ისეთს პირობებს ითხოვს, რომ შესრულება გაუძნელდეს მსმალეთსა. მაგრამ უბედურება ეს არის რომ მსმალეთის ხალხი ამ ქამად ისეთ ნაირად აღელვებული და გაბრაზებულია, რომ, გარდა იმისა, რასაც სტამბოლის კონჭერენციის დროს უთმობდა და ჰპირდებოდა, (ე. ი. თავის სლავანურ მიწებში რეფორმების შემოტებას), სხვაზე არაფერზე არ დათანხმდება.“

მრთი ნემეცური გაზეთის („ჟოსის გაზეთის“) გამოანგარიშებით, მეროპის ბრძოლის ველზე ოსმალეებს შემდეგი ზარალი მიეცათ: ლუნაის არმიაში მოკლულ-დაჭრილთა და ტყვედაყვანილები რიცხვი არის—11,000 კაცი, ბალკანის არმიაში (შიპკოსთან)—14,000, პლენოს არმიაში—11,600, სულ—37,000 კაცი. ამას რომ 14,000 ავათმყოფი მოუმატოთ, გამოვა, რომ მეროპის ბრძოლის ველზე მსმალეთის არმიას სულ 51,300 კაცი დააკლდა.

ლონდონის გაზეთს „Times“-ში იწერებინა რაზგადილამ 22 ღვინობისთვის:

„როგორც მოგვხსენებთ, მთავარი ჯარი სულეიმან-ფაშისა ამ ქამად რაზგადშია დაბანაკებული. ჯარები ძალიან კარგათ არიან აქ საზამთრო სახლებში მოთავსებული. თვითონ ქალაქი ისეთ ნაირად გაამაგრა სულეიმან-ფაშამ, რომ მტერი თითქმის ვერცერთის მხრით ვერ მიუდგება.“

ლონდონისვე მეორე გაზეთ „Standard“-

ში დაბეჭდილია სტამბოლიდან 22 ღვინ. მიღებული დეპეშა, რომელიც ამბობს, რომ მკვიპტეს პრინცი მანდუგეს მთავარ-სარდლობა იმ მსმალს და მკვიპტეს კორპუსისა, რომელიც ლობრუჯაში არის დაყენებული ღენერალის ციმერმანის ატრიალის მოპირდაპირედ.

ვენის „Politische Correspondenz“-ში ბელგრადიდან იწერებინა:

„ამ ომში სერბიის მონაწილეობის მიღების დაგვიანებას მიაწერენ იმ მიზეზს, რომ სერბია ამ თავითვე თხოულობს რუსეთისაგან ნამდვილად შეტყობას—თუ რა ჯილდოს მიიღებს ის ამ დახმარებისათვის, ომის გათავების შემდეგ. სერბიის პირველმა მინისტრმა რისტინმა ეს კითხვა კანცლერს თ. შორჩაკოვს წარუდგინა და ჯერაც იმისაგან პასუხს მოეღოს.“

საქართველო

დღიური

* * * მხიამიძინის სომხურს ჟურნალს „არარატში“ დაბეჭდილია თეირანიდან მიღებული კორრესპონდენცია, რომელიც, სხვათა შორის, შემდეგი ცნობებითა მოყვანილი სპარსეთში დიდი ხნიდან გადასახლებულს ქართველებზე:

„სულ 2,000 ოჯახი ქართველები ცხოვრებენ ჭრეიდანის მაზრის სხვა-დასხვა სოფლებში. შევლა ესენი თითქმის ნამდვილ ქართულს ენაზე ლაპარაკობენ; ხასიათითა და ჩვეულებით ქართველები არიან; მხოლოდ სარწმუნოება მამამადის მიუღიათ.

„ამათ სოფლებს ჰქვიათ სახელოდ; აჭრუხი, დაშენტი, მიუნდემტი ანუ თელოცი, შაჰაურთი, ახჩა, ზემო და ქვემო ახორა ანუ მარტყობი და სხვ.

„წელს, ზაფხულს, თეირანში მოიყვანეს ამ ქართველების ჯარი, სულ 140 კაცი, რომელნიც ენაზე; ამათ ძრიელ იამათ, რომ ქართულის მოლაპარაკე კაცი მნახეს თეირანში. მე შევატყობინე ამათი მოსვლა რუსის ელჩთან მყოფს ქართველ მღვდელს, რომელიც იმ წამსვე წავიდა იმათთან და დიდხანს ლაპარაკობდნენ.“

* * * ბასულ ღვინობისთვის 25-ს უფ. ჩერნიაესკის წაუკითხავს პეტერბურლის ბეოგრაფიულ საზოგადოებაში თავის შენიშვნები აფხაზეთზე, რომლიდანაც მოგვეყვას ზოგიერთი საინტერესო ალაგები:

აფხაზეთი, უფ. ჩერნიაესკის სიტყვით, თავის ბუნებით ღეთისგან დალოცვილი მხარეა; ქვეყნიის გარდა, სხვაგან რუსეთში არსად არ მოიპოვება ისეთი ბუნებით მდიდრულათ შემკობილი ქვეყანა, როგორც არის აფხაზეთი.

„მთელი ეს მხარე ყოველგვარი ძვირფასი ტყეებითა და ხეხილებით არის მოფენილი. აფხაზეთი მთიანი ქვეყანაა. შავს ზღვას გარდა, რომლის ნიპირზედაც მდებარეობს აფხაზეთი, აქ უანგარიშო მდინარეები იზრდება, რომელნიც რწყავენ და მცენარეებით ამდიდრებენ ამ ქვეყანას.

„აფხაზეთში ზომიერი ზამთარი იცის ქრისტიანობისთვის დამლევადამ ტყეებში ყვავილები იშლება.

„აქაური ხილი, განსაკუთრებით მსხალი, ატამი და ბროწეული შესანიშნავა თავის სიდიდითა და გემოთი; სიმინდი ხუთი არშინი სიმალლე მოდის.

„შექველია, რომ აქ იზრდება ოქროს, ვერცხლის, ტყვიის, თითბრის და რკინის მადნები. აგრეთვე არის ქვანახშირი.

„და ყველა ეს სიმდიდრე ხელ-უხლებელად სძევს მიწაში და მიწაზედ. აქი არ არის, შეამუშავოს და ისარგებლოს.

„აფხაზეთში, გარდა ბილიკებისა, რომელზედაც ცხენოსან კაცს გაუჭირდება სიარული, სხვა გზა არ მოიპოვება.

„აფხაზეთში, ისე როგორც ამათი ქვეყანა, სწავლა-განათლებისაგან შეუხებელი ხალხია; როგორც რამდენიმე საუკუნის წინ ხასიათი, ჩვეულება, ენა, სარწმუნოება და ოჯახობა ჰქონდათ, ახლაც ისე დარჩენილან. ის ვარგმობა, რომ აქაურ ხალხში მე შევხვდი ლათინურ და იტალიანურ სახელებს, გვიმტკიცებს, რომ ერთ დროს აქ რომის ხალხი ყოფილა.“

ბოლოს უფ. ჩერნიავსკი აცხადებს სურვილს, რომ მთავრობამ ამ ყოვლის მხრით მდიდრულად შემკულ ქვეყანას ჯეროვანი ყურადღება მიაქციოს.

* * * მაღაქში ცოტა არ იყოს აცივლა, ზამთრის სუსხს იჭერს, და ამის გამო შეშა თან-და-თან ძვირდება.

* * * იმ სახალხო სეირნობიდან, რომელიც მსმალეთილად გადმოსახლებულ სომხების სასარგებლოთ იყო აღიქმანდრთვის ბაღში გამართული, სულ შემოსულა—4,484 მან.; აქედამ დახარჯულა—1,275 მან. და 91 კაპ. დანარჩენი დანიშნულებისამებრ მოუხმარათ.

„დროების“ კორექსონდენცია

ოზურგეთი, 25 ოქტომბერს. ბურიაში თითქმის არაა იმისთანა სოფელი, რომელიც ბუნებით, ადგილის მდებარეობით და ნაყოფიერებით ლანჩხუთს სჯობდეს.

აქ, უეჭველია, ხალხიც ბედნიერი იქმნება, რომ ეს ხალხი ცუდათ ჯდომასა და ცუდ ცხოვრებას არ იყვეს შეჩვეული.

ლანჩხუთის საზოგადოების ჰაზრით, ლდამიანის ბედნიერება იმაში მდგომარეობს, რომ უქმად და თავისუფლად დროს ატარებდეს. აქედან, რასაკვირველია, წარმოსდგება ბოროტ-მოქმედება, რომელიც თან-და-თან სისხლში უჯდება ხალხს და ჰრყენს.

ცხოვრების მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება მხოლოდ დიდი შრომით შეიძლება. მაგრამ, რადგან ამ სოფლის ხალხი არ შრომობს, დარჩა მხოლოდ ერთი საშუალება—მოტყუება, უმართლო მოტაცება, ქურდობა, ერთი სიტყვით, ყოველივე ცუდ-მოქმედება.

ამ გვარი ხასიათისანი არიან ჩვენი სოფლის აზნაურები; მაგრამ არც ჩვენი გლეხები არიან უკეთესნი, ერთი იმათი მიხედვით და მეორე, იმის გამო, რომ ლანჩხუთელი გლეხები ხასიათით აზნაურები არიან.

ამისთანა საქმეში, რაც ზევით მოგახსენეთ, ძრიელ წარმატებული არიან უმეტესი ნაწილი ერთი გვარის აზნაურები—შორდანიები. მოგახსენებთ ერთმაგალითს, რომელიც დაამტკიცებს ამას:

აზნ. მ. ძვირკელიას ცხენი დაეკარგა, რომელიც, შემდეგ სამის წლისა, გამოჩნდა იმავე სოფელში. ნახვისა-თანავე ცხენი დაიჭირეს და ლანჩხუთის „დუქნებზე“ ამოიყვანეს. აქ შორდანიები შეხედნენ, რასაკვირველია, (იგინი ყოველ დღე აქ არიან ერთი იმიტომ, რომ დრო „მოკლან“ და მეორე, რომ რასმის მოსატაცებელს გარდაეყარონ), და უთხრეს ერთ ხარაზს—ძალანდარიშვილს, რომელსაც ამ ფერივე ცხენი დაეკარგა—რომ: „ცხენს ჩვენ ჩაგაბარებთ, ოღონდ შენ კი თქვი, რომ ცხენი ჩემია, და ჩვენ შრომას უფასოდ ხომ არ გაუშვებ?“

ხარაზმა ჯერ უარი ჰყო, მაგრამ ბურიაში იტყვიან: „მგელი რომ პირუტყვს შეგესლავს, ის მერმე ვერ წავაო,“ და ბოლოს დააჯერეს.—შორდანიებმა შექნეს ახლა ფაცა-ფუცი, იჩივლეს ხარაზის სახელობით. მექილად ლევანუხუ შორდანი ამოირჩიეს. ძვირკელია დაიბარეს სასამართლოში. წავიდა სრული იმედი, რომ ცხენს ამოვიგებო. მაგრამ საქმე სხვანაირად დატრიალდა: სუდიამ, რომელმაც კარგათ არ იცოდა თავის საქმე, ცხენი ძალანდარიშვილს ჩააბარა. ძვირკელიამ უმადლეს სასამართლოში საქმის გადატანა დააპირა; მაგრამ ამ დროს შორდანიებმა მორიგება ჩამოაგდეს და ცხენი ძვირკელიას დაუბრუნეს. ცხენის ფასი ორმოცი მანეთი, როგორც ამბობენ, წინ-და-წინ მისცა ხარაზმა შორდანიებს, ლევანუხუს განსაკუთრებით ერთი თუმანი ვეჭილობისათვის; სხვა, წასვლა-მოსვლა სულ იმის ხარჯით, მორიგებაში

ძვირკელიამ ოცი მანეთი მისცა, ახლა ერთი მითხარით—ვინ მოიგო და ან როგორ მოკვონთ ამისთანა რიხები ჩვენი ლანჩხუთელი აზნაურებისა? დ. კ—ა.

ივერეთის სამღვდლოების კრება

ივერეთის ეპისკოპოსმა შაბრიელმა ამ წელში სამღვდლოების დეპუტატების შეკრებილება, სასწავლებლის საქმეზე, დანიშნა 1, 2, 3 და 4 სექტემბრის თვისას. მაგრამ სასწავლებლის ზედამხედველის მონდობილებით ყრილობა დანიშნა 16, 17 და 18 აგვისტოს.

შველა მიხედება, რომ ამ დროს დეპუტატები ვერ შიკრიბებოდნენ და მართლაც არც მესამედი მოსულა; ვინც მოვიდნენ, გარდადევს ყრილობის მოხდენა 16, 17 და 18 ამ თვეს, მაგრამ, სასწავლებლის ზედამხედველის თაოსნობით, დანიშნა 29, 30, 31 ოქტომბერს და 1 და 2 ამ თვისას.

სასიხარულოდ ზედამხედველისა, მ. ლამბაშიძე ამ ყრილობაზე არ დასწრებია. 29 და 30 ოქტომბერს დეპუტატებს არა გაუკეთებიათ-რა. არც ყოველად-სამღვდლო ბრძანდებოდა მუთათისში. 31 მობრძანდა ყოველად-სამღვდლო და მისცა სხდომას სხვა-და-სხვა წინადადება. გამოურჩია მათ თუ ვინ უნდა აღერჩიათ სასწავლებლის სამმართველოში წევრებად სამღვდლოების მხრით და შინ წაბრძანდა.

დეპუტატებში ბევრი ლაპარაკი შეიქნა ყრილობის თავსმჯდომარის აღრჩევაზე. მრთელმა ყრილობამ მომეტებულად სთხოვა თავსმჯდომარეობის თანამდებობის მიღება მღვდელს მასილ მუთათელაძეს, მაგრამ არ ისურვა; სხვებსაც ბევრს სთხოვეს, მაგრამ არც სხვებთა ისურვეს, რალაც საქმის ერიდებოდათ. ბოლოს მღვდელმა ლუკა ბახტაძემ განუცხადა ყრილობას: თუ ყველანი ისურვებენ მას და არ გააშავებენ კენჭის-ყრაში, იკისრებს იგი თავსმჯდომარეობას. დეპუტატები დათანხმდნ და აღირჩიეს იგი თავსმჯდომარედ. ზედამხედველიც ძრიელ მოხარული დარჩა მისი თავსმჯდომარედ აღრჩევისა...

შემდეგ ფორმის გულისთვის გადაეცათ სამღვდლოებს სმეტის განხილვა, თორემ ხარჯი დიდხანია დაწყებულია ამ წლისა. მიეცა ყრილობას აგრეთვე სხვა-და-სხვა წინადადება და, სხვათა შორის, ზედამხედველისაგან წინადადება ჩვენ სასულიერო სასწავლებელში მესხეთე კლასის გახსნისა. დეპუტატებს უთხრეს: ეს პირველი კლასი არის სემინარიისაო; მაგრამ ეს სრულებით ტყუელია. დეპუტატებიც ყველაზე თანახმა გახდნ და

ყველა ჟურნალებზე ამას ამტკებდნენ: „თანახმა ვართ, თუ იმ გადასახადს რაც დღეს გვხდება, არ მოგვემატებო, თორემ თანახმა არა ვართო.“

შრილობამ ყოვლად-სამღვდელოს გამოჩენით აღიჩინეს სასწავლებლის სამართველოს წევრებად ოთხი კანდიდატი: ბიძინაში სასწავლო წერილის მასწავლებელი მ. მაჭავარიანი, კარგად ნაცნობი ზედამხედველისა, მღ. ი. პიკაჩი-შვილი, მ. მ. შავგულიძე და მ. ბ. აბაშიანიძე. იმედია ამის შემდეგ თანხმობა იქნება სასწავლებლის სამართველოში წევრებსა და ზედამხედველს შორის...

ძველი წევრების ხელ-ახლად დაყენება თუშკა სურდათ ღებუტატებს, მაგრამ მათ გამოეცხადათ, რომ სემინარიის სამართველოს, უუ. ტვშინსკის და პოტოცკის წარდგინებით, იგინი დათხოვნილნი არიანო; გამოძიებამ დაამტკიცაო, რომ ჩვენი ზედამხედველი მართალი არისო იმ საგნებში, რაშიაც მას ამტყუნებდნენო და სხვ....

ძლიერ გასაკვირვებელია ეს გარემოება. ძველ წევრებს ერთი, რომ ვადა გაუიდათ; მეორე, ორსამ გზის თვითონ მათ შეიტანეს თხოვნა, არ გვეყრს ამისთანა ზედამხედველთან სამახური, როგორაც არის უ. ასათიანიო, და რაღა მათი დათხოვნა იყო საჭირო? იქაში, რაშიაც ძველი წევრები ამტყუნებენ უ. ზედამხედველს, ვერაინ ვერ გამართლებს, ისეთი ცხადი და აშკარა საქმეები არის და უ. ტვშინსკიმ და პოტოცკიმ რომ ვერ შეიტყონ ნამდვილი, საქმე იმაში ხომ არ არის! გამოძიებელი სრულებით არავენ ყოფილა დანიშნული სამღვდელოების თხოვნაზე; რევიზიით რო-

გორც აღმოჩნდება ხოლმე სიმართლედ ზოგიერთი გარემოებისა და კაცის მოქმედებისა—ეს ყველამ იცის!

შრილობის გათავების შემდეგ ერთი სიტყვა უთხრა თავსმჯდომარემ ღებუტატებს. აი ის სიტყვა:

„მამანო ღებუტატო! ჩვენი ზედამხედველი კარგი კაცია; სემინარიის სამართველოს მართლად დაუნახავს იგი. ძარგი ოთახები გაუკეთებია ჩვენი ფულით სასწავლებელში და კარგად ასწავლის იგი შაგირდებს;—მოდი, ერთი მაღლობა შევსწიროთ და ამხედ პროტოკოლი შევადგინოთ და ხელი მოვაწეროთ *).“

ღებუტატებმა ამაზე ერთხმით შესძახეს: „ზინდ პროტოკოლი შეადგინეთ და გინდ ჟურნალი! სამადლობელი არავის არა გაუკეთებია—ჩა ჩვენთვის და არც არავის მაღლობას უცხადებთ!“ წინაშე დაშადებული პროტოკოლი ამის თაბაზე თავსმჯდომარეს შერჩა ხელში და ღებუტატებმა ერთად იხრიალეს და კარში გავიდნენ. ბოლოს მიამახეს ერთორიოდეს, რომელთაც შეილგები ჰყავსთ სასწავლებელში, და მოაწერინეს ხელი, თუ არა, არ ვიცით. ძლიერ საწყენათ დაურჩა თავსმჯდომარეს, მაგრამ რა გეწყობა. ამ წინადადების მიცემის გამოისობით ყრილობის დახურვა თავსმჯდომარემ ვერცკი მოასწრო, ასე წავიდნენ ღებუტატები შინ.

N. N.

*) მრავალი შაგირდები დაბრუნეს ძალქი-დამ, რომელთაც ვგზამენა— ვერ დაიჭირეს სემინარიაში შესასკლელი, და თუ კარგად ნასწავლნი იყვნენ შაგირდები, როგორ მიხდა ესე? ავტ.

განცხადება

LA VELOUTINE

(ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის კუდრი (უშარილი), ბისმუტით გაკეთებული.

ისეთი ზედმოქმედება აქვს აღმიანის ხორცის კანზე, რომ აღობობს და ახლოგაზდა აღმიანის კანს დაამსგავსებს.

ძანს ეკერება და არა სჩნის.

შ. შაი — გამომგოსი

pommade satin

(ატლასის კომადა)

ხელების კანის რბილად შესანახავად; ზამთარში არ დაუსკდება ხელის კანი, ვეცამ პომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris

156—153

შუთაისში მიიღებენ ყაფვილვას საშუალ სასწავლებლების მესამე კლასამდინ მოსამზადებლად.

მსურველს შეუძლიან იკითხოს „ძობლიდის“ სასტუმროში ან და მლიპონი.

მასწავლებელს შალს ჰსურს აიყვანოს ყმაწვილები მოსამზადებლად პირველს და მეორის კლასისათვის.

აღრესი: მთაწმინდის ქუჩა, საბინ-ბუციის სახლებში, № 13.

რა. გზა.	დილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ	ბირჟა	მან. კაპ	გაზანდა	კაპ
თფილისი	9 21	5 18			მსკი სიტყვა		პეტერბურგი, 3 გიორ.		თფილისი, 4 გიორგობ.	60
მცკეთა	10 11	6 27	68	38	მუთაისს, შოთს	1	მთაი		შვე. თეთ. ბანჯისა, ფ.	1 90
ბოროი	11 58	9 43	2 40	1 23	ბოლოს, ღუშეთს, სიღნაღა	50	ლონდონში 23 პენსი.	78	შველი წითელი	1 45
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	პოტოცკის, მარშაფას	2	პარიზში 245 წანტიმი.	62	შერი ფული	1 25
სურამი	1 44		4 42	2 46	მსაძლეთში, შეიქცარიში	3	მსკონტი (საოგებლის ფასი)	71	ბაზა შრევისა, ფული.	8 20
შვირლა	5 49		5 81	3 23	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	ბანკის ბილეთი 5%	95	— ამკრისა, ფული.	8 50
როსი	6 47		6 75	3 75	ინგლისში	3 75	მოგებიათ (პირ)	14	მაქტილი ბამბა ფული.	9 50
სანტოვლია	7 41		7 73	4 29	ვოლგა		მოგებიათ (მეორე ხელსი)	7	მ ტყლი თუშური ფ.	7
ა. სენაკი			8 57	4 76	ა. თფილისი დამ: სამხლარ გა-		საახნ, ბანკისა.		— მ. რაქამისა ფ.	3 50
უ.	9 40		9 75	5 42	რეთ, მუთაისს, რუესეთს—ყოველ დღე		სანჯნ, ბანკისა.		პბრე ფები ნუზური სტ.	3
უ.	9 13				კვირას გ რადა. ზუგდ. ორშ. და სა. შ.		ხრსონის ბანკის	85	ძოი, ფული.	5 80
ა. სენაკი			1 18	66	მსკოლ. — პარასკ. და ობოშ. ძაქას—		ოსკოვის	85	მონის საბითლო ფული.	8
სანტოვლია	11 16		2 6	1 14	სამშ. და შაბ. ბ) შუთაისი დამ:				სტეაროისა საბითლო, ფ.	12 4
როსი	12 13		3 4	1 69	თფილისისა და შოთაისკენ—ყოვე		მსკლის სააკოლო ბანკის	177	ხორცი ძოლისა, ლიტ.	54
შვირლა	1 18	ღამე	3 98	2 21	დღე, კვირას გოდა. მზარგეთს—		მსკოლი-თფილისკენ		— ცხობია, ლიტრა.	63
სურამი	5 12	1 10	5 33	2 96	ობოშ. და პარასკ.		შაბი ზღვის ცსკ. გოშე	527	სპირტ, გრადუსი	12
ხაშური	5 39	1 37	5 84	3 24	წიგვის გ. გზაქნა რუსეთში	კაპ	პატი ზღვის ცსკ. გოშე	227	შაქაი, ბოლიც, ფული.	8 20
ბოროი	7 5	4 87	3 64	9	და სამხლარ გოლეი	კაპ	პატი ზღვის ცსკ. გოშე	227	სპირტ, გრადუსი	12
მცკეთა	8 50	6 59	9 85	4	ლია წიგნის	4	პატი ზღვის ცსკ. გოშე	227	შაქაი, ბოლიც, ფული.	12
თფილისი	9 31	7 56	9 75	5 42	დ ბ ტილის (სამი მიხბალი)	8	მ. სკის საბითლო	228	მსკოლი 1/2 იმპერიალი.	8 38

Довольно цензуры. Тифлисъ, 4 Нюбря 1877 г. Типография Меликова ბათომცველი ს. მელიქიშვილი, რედაქტორი ს. მხსნი.